

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

27 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Plămădeală Ghenadie, Miron Aliona,

juducând fără citarea părților, recursul declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Plîngău Alexandru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Cașu Alexandru xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.06.2021 – 13.08.2021;

Instanța de apel: 28.10.2021 – 08.12.2021;

Instanța de recurs: 28.02.2022 – 27.09.2022.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 13 august 2021, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Cașu Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.42 alin.(5), 187 alin.(2) lit. b), f) Cod penal la 3 ani 6 luni închisoare, fără amendă.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Cașu Alexandru, la 20 mai 2021, aproximativ la ora 00:40 min., acționând prin participație în calitate de complice, împreună și de comun acord cu Lisnic Mihail, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, dând-u-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă îndreptată spre atingerea scopului stabilit, în timp ce se deplasau pe str. Calea Ieșilor din mun. Chișinău și treceau pe lângă stația de troleibuze „str. Bariera Sculeni”, observându-l pe Grigor Alexandru, care stătea așezat pe scaunul de la stație, Lisnic Mihail a smuls din mâinile acestuia un telefon mobil de model „Oppo A12” cu nr. IMEI 1): xxxx și IMEI 2): xxxx la prețul de 2749 lei în care era instalată cartela SIM cu nr.xxxx, după care cu bunul sustras ambii au părăsit locul comiterii infracțiunii, deplasându-se într-o direcție necunoscută, cauzându-i astfel părții vătămate

Grigor Alexandru, daune în proporții considerabile în sumă totală de 2 749 lei.

Acțiunile lui Cașu Alexandru au fost încadrate în baza art.art.42 alin.(5), 187 alin.(2) lit. b), f) Cod penal, jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșită de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei lui Cașu Alexandru, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Cașu Alexandru în baza art.art.42 alin.(5), 187 alin.(2) lit. b), f) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat, că pedeapsa aplicată este prea blândă în sensul aplicării față de inculpat a prevederilor art.90 Cod penal, considerând că această soluție este una greșită și care nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului.

Acuzatorul consideră că pedeapsa stabilită inculpatului este vădit neproportională celor comise și urmările produse, aplicată cu abatere de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art.75 Cod penal, iar aplicarea pedepsei neprivative de libertate nu-și va produce efectul, pentru ca inculpatul să-și facă concluziile necesare de a nu comite în continuare abateri de la prevederile legii penale.

Sușține, că prima instanță nu a ținut cont de faptul că, inculpatul Cașu Alexandru potrivit revendicării anexată la materialele dosarului, ultimul anterior a fost condamnat pentru o infracțiune similară, iar aplicarea pedepsei neprivative de libertate nu-și va produce efectul, pentru ca inculpatul să-și facă concluziile necesare de a nu comite în continuare abateri de la prevederile legii penale. Prima instanță a dat o apreciere subiectivă și neargumentată ce ține de aplicarea art.90 Cod penal, or, pedeapsa aplicată de prima instanță, nu va contribui la realizarea scopului pedepsei penale și anume corectarea și reeducarea persoanei care a comis infracțiunea dată, precum și curmarea și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2021, a fost respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea sentinței primei instanțe fără modificări.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că prima instanță cercetând în cumul probele administrate prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității, în coroborare cu declarațiile date în ședința de judecată, corect a stabilit situația de fapt, acordând acțiunilor reținute în sarcina inculpatului Cașu Alexandru, încadrarea juridică corespunzătoare și anume în baza art.art.42 alin.(5), 187 alin.(2) lit. b), f) Cod penal, iar acțiunile infracționale ale inculpatului întrunind elementele constitutive ale acestei infracțiuni, astfel că sentința nu a fost contestată în această parte.

Verificând chestiunea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului Cașu Alexandru, instanța de apel a stabilit că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.6, 7, 61, 75 Cod penal, și a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel a reținut, că infracțiunea săvârșită de către inculpatul Cașu

Alexandru, prevăzută de art.187 alin.(2) lit. b), f) Cod penal, potrivit art.16 alin.(4) Cod penal, se califică ca infracțiune gravă, și care prevede pedeapsa cu închisoare de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 850 la 1 350 unități convenționale.

Reieșind din circumstanțele cauzei și prevederile legale, având în vedere gravitatea faptelor comise de inculpat, personalitatea acestuia, modul de viață al acestuia, prezența circumstanței agravante de săvârșire a infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o infracțiune similară, rolul său de complice în comiterea infracțiunii, faptul că părții vătămate i-a fost restituit bunul sustras, precum și recunoașterea vinovăției în cele săvârșite, și căința sinceră, prima instanță a concluzionat că corijarea și reeducarea inculpatului este posibilă prin aplicarea unei pedepse sub formă de privare de libertate, cu aplicarea art.90 Cod penal, suspendarea executării pedepsei pe un termen de probațiune prevăzut de lege.

Instanța de apel a respins argumentele acuzatorului de stat privind aplicarea pedepsei inculpatului sub formă de închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, deoarece pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.

Din materialele cauzei penale, instanța de apel a reținut că inculpatul Cașu Alexandru a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, s-a căit sincer de cele săvârșite, a comis o infracțiune gravă, este căsătorit, are la întreținere un copil minor, a fost anterior condamnat, astfel că prima instanță corect a stabilit faptul că pedeapsa cu închisoare, cu executarea reală a acesteia, nu va atinge scopul scontat în privința inculpatului.

5. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicită casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care în privința inculpatului Cașu Alexandru, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(5), 187 alin.(2) lit. b), f) Cod penal, să fie exclusă aplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

În argumentarea recursului menționează, că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului, astfel încât s-a aplicat o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale, precum și instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către acuzatorul de stat în apelul declarant.

Precizează acuzarea că, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel nu a luat în considerație scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art.art.61 și 75 Cod penal, precum și circumstanțele cauzei.

Consideră că, modalitatea de executare a pedepsei stabilite inculpatului Cașu Alexandru, este contrară principiului proporționalității, reieșind din fapta comisă și urmările produse. Raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal, are la bază persoana și comportamentul inculpatului până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a acestuia la faza de urmărire penală și de judecare a cauzei în privința infracțiunii, conduita bună a infractorului, străduința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba cauzată, precum și comportarea sinceră

în cursul procesului.

Sușține, că stabilirea duratei și a termenului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, precum și împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, mijloacele utilizate; starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit; conduita după comiterea faptei și pe parcursul procesului penal; nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială.

Mai indică, că instanțele de fond au ignorat prevederile art.75 Cod penal, și astfel, s-au limitat doar la expunerea prevederilor art.art.7, 16, 61, 75 Cod penal. Totodată, nu au luat în considerație și gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor grave prin prisma prevederilor art.16 Cod penal, prin urmare ignorând prevederile art.384 alin.(3) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu pronunțarea unei noi hotărâri, în cazul în care nu se agravează situația condamnatului.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu prevederile art.art.414 - 417 Cod de procedură penală, instanța de apel, urma să soluționeze paralel cu starea de fapt și chestiunile de drept, inclusiv: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care s-ar fi constatat încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea primei instanțe urma a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Potrivit art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

După cum se constată la caz, partea acuzării invocă dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei stabilite inculpatului Cașu Alexandru de către instanțele de fond, și anume în partea dispunerii suspendării condiționate a executării acesteia.

Colegiul penal la acest capitol menționează, că potrivit practicii judiciare

constante suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei stabilită de către instanța de judecată prin hotărârea de condamnare de a se suspenda pentru o anumită perioadă de timp executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții. Pentru acordarea suspendării executării pedepsei este necesar ca instanța de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins chiar fără executarea acesteia. Instanța de judecată își argumentează decizia, bazându-se pe materialele cauzei și pe datele despre persoana vinovatului, indicând în mod obligatoriu motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și termenul de probă. În cazul când vinovatul nu manifestă părere de rău față de urmările produse în urma acțiunilor sale ilegale, convingerea că acesta nu trebuie să execute real pedeapsa închisorii, nu are temeii.

Raportând soluțiile oferite de practica judiciară constantă expuse mai sus la circumstanțele cauzei deduse judecătii, Colegiul penal lărgit constată că instanțele de fond nu au efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportarea sa în viața socială, înainte și după săvârșirea infracțiunii și numai în măsura în care se dovedește că săvârșirea faptei se datorează unui concurs accidental de împrejurări și că, pentru îndreptarea sa, nu este necesară executarea efectivă a pedepsei.

Astfel, în sensul vizat, Colegiul penal lărgit menționează, că deși inculpatul Cașu Alexandru a depus cerere privind examinarea cauzei în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, recunoscându-și vinovăția și manifestând căință față de faptele săvârșite, totuși în speță prezintă relevanță și alte circumstanțe importante pentru soluționarea justă a cauzei, de care instanțele de fond nu au ținut cont în deplină măsură.

În sensul dat, instanța de recurs reține că, inculpatul Cașu Alexandru a săvârșit o infracțiune, sancțiunea căreia prevede pedeapsa cu închisoare de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă, iar potrivit prevederilor art.16 alin.(4) Cod penal, această infracțiune face parte din categoria infracțiunilor grave.

Deși prevederile art.90 Cod penal nu interzic aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei pentru săvârșirea infracțiunilor care fac parte din categoria celor grave, totuși primordial la aplicarea instituției suspendării pedepsei închisorii, este necesar ca instanța de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins fără executarea acesteia.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel nu a motivat complet și obiectiv soluția de individualizare a executării pedepsei, ajungând la o concluzie eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a dispoziției art.90 Cod penal, întrucât în speță instanța de apel nu a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului.

Așadar, instanța de recurs notează că, aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora.

În același rând, în textul art.90 alin.(1) Cod penal, lexemul „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei instanța după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de

individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei stabilită de către instanțele de judecată prin hotărâre de condamnare de a suspenda pe o perioadă anumită executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Condițiile pentru acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului; aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

La rândul său, Colegiul penal lărgit constată că, la individualizarea pedepsei penale stabilite inculpatului în prezenta speță, instanța de apel nu a indicat motive clare ce au stat la baza concluziilor privind posibilitatea aplicării prevederilor art.90 Cod penal în raport cu personalitatea inculpatului, care a comis o infracțiune gravă cu intenție, anterior fiind tras la răspundere penală.

Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel la analiza condițiilor privind aplicarea art.90 Cod penal, insuficient a abordat personalitatea inculpatului Cașu Alexandru, ce reprezintă condiția esențială care urma a sta la originea concluziilor privind irraționalitatea executării reale a pedepsei cu închisoare, or, deși fiind tras anterior la răspundere penală, Cașu Alexandru, nu a stat pe calea corijării și a comis o nouă infracțiune cu intenție.

În circumstanțele descrise, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, instanțele de fond pripit au dispus condamnarea inculpatului cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, or, este cert că în privința lui Cașu Alexandru o asemenea pedeapsă nu și-ar atinge scopul de corectare și reeducare.

Față de cele ce preced, instanța de recurs găsește întemeiate motivele recursului declarat de către procuror sub aspectul individualizării greșite a executării pedepsei penale în privința inculpatului Cașu Alexandru și constată că, concluzia instanțelor de fond, precum că, corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea prevederilor art.90 Cod penal - suspendarea condiționată a pedepsei, este greșită, din care considerente urmează a dispune excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, or, prin această soluție nu se înrăutățește situația condamnatului.

Colegiul penal lărgit menționează în acest sens că, prin agravare a situației condamnatului se subînțeleg situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt alineat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsă prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea cuantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicarea unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuată; situații de învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început ori orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Plîngău Alexandru, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2021 și sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 13 august 2021, în cauza penală în privința lui *Cașu Alexandru xxxx*, în partea modului de executare a pedepsei, cu rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care se exclude aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Cașu Alexandru xxxx se consideră condamnat în baza art.art.42 alin.(5), 187 alin.(2) lit. b), f) Cod penal, la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani 6 luni, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul de executare a pedepsei stabilit lui *Cașu Alexandru xxxx*, se calculează din momentul reținerii acestuia.

În rest, celelalte dispoziții ale hotărârilor contestate, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 03 noiembrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie

Miron Aliona